

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevareudvalget den 6. maj 2020

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om et stop for import af kød og soja produceret som følge af afskovning i Brasilien

[af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DF, RV, KF, NB og LA) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (SF) vil stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL og Susanne Zimmer (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er enige med forslagsstillerne i, at det er en udfordring, at skovområder i andre verdensdele skoves for at give plads til produktion af dyrefoder, som eksporteres til lande, som ligger langt væk fra dyrkningsfladen, herunder lande som Danmark. DF ønsker, at flere lande går sammen om at etablere et samarbejde som i realiteten kan stoppe dette. Derfor vil DF opfordre regeringen til at tage dette op med andre regeringer i den vestlige verden.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget ser meget kritisk på dansk landbrugs import af sydamerikansk soja, der fører til afskovning af Amazonas og forgiftning af lokale arbejdere på grund af det høje pesticidforbrug. I Sverige, Belgien og Holland har landbruget for længst udskiftet den uan-

svarlige soja med certificeret eller økologisk soja. Men da Thorningregeringen tilbage i 2014 forsøgte at få dansk landbrug til at gå samme vej, spiste Landbrug & Fødevarer den af med seks ubrugelige »indkøbskriterier«. Det er kriterier, som sojaleverandørerne skal skrive under på, men som der ikke føres nogen kontrol med.

Heldigvis var der allerede dengang dele af branchen, der godt kunne se, at det ikke var holdbart. Arla overgik således allerede i 2015 til 100 pct. bæredygtig soja, og for et par måneder siden hoppede Coop med på vognen med en melding om, at de i fremtiden kun vil bruge bæredygtig soja til deres egne mærker. Senest har bl.a. Danish Crown lanceret en plan for overgang til 100 pct. ansvarlig soja som en del af deres deltagelse i Dansk Alliance for Ansvarlig Soja. Det er yderst positivt, men RV mener, at vi skal have alle med.

Danmark kan desværre ikke – som forslaget indebærer – indføre et egentligt importforbud på grund af internationale handelsregler. Det har man undersøgt. Men vi kan gøre så meget andet. Og det mest oplagte er selvfølgelig at se på adgangen til at holde svin. Den borgerlige regering lempede adgangen til at udvide svinebesætninger. RV mener, at vi kan gå den modsatte vej og indføre stramminger. For vi skal selvfølgelig ikke have flere svin i Danmark, end vi kan fodre på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det helt afgørende, at vi i Danmark tager ansvar for at sikre, at vores import af sojaskrå ikke fører til fældning af regnskov eller på anden vis skader naturen og lokalsamfundene. SF finder det også afgørende at minimere landbrugets klimabelastning, herunder importen af soja til foder i landbruget.

Men SF ser det ikke som et effektivt svar på disse store udfordringer at forbyde import specifikt fra Brasilien, da

dette ikke forhindrer en øget import af problematisk soja fra f.eks. Argentina og Paragua.

I stedet skal vi sikre, at den soja, som Danmark importerer, er produceret på en bæredygtig måde, uanset hvor den kommer fra.

Det hurtigste skridt, vi kan tage i den rigtige retning, er i SF's øjne at sikre, at al sojaimport er certificeret. Dette har man formået i Sverige, og flere danske svineproducenter er gået sammen i bl.a. Dansk Alliance for Ansvarlig Soja for at prøve at finde løsninger. Men hele branchen skal med, og ministeren må sætte sig i spidsen med den nødvendige indblanding og værktøjer.

De eksisterende certificeringer bidrager til en mere bæredygtig sojaproduktion. Men de er desværre ikke en garanti for, at den soja, vi importerer, er dyrket, uden at der er fældet regnskov. SF vil derfor have ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling til at finde løsninger, der kan sikre, at Danmark ikke importerer soja fra latinamerikanske marker, som man har skabt plads til ved at rydde regnskov eller ved på anden vis at have skændet naturen og ladet det gå ud over lokalbefolkningen. Endelig ønsker SF, at regeringen understøtter udviklingen af alternative foderstoffer som eksempelvis græsprotein eller tang bedre, og at klimahandlingsplanen skal omfatte en styrkelse af danske udviklingssamarbejder om at forhindre afskovning.

Enhedslisten og Susanne Zimmer (UFG)

Enhedslistens medlemmer af udvalget og Susanne Zimmer (UFG) finder det afgørende, at Danmark tager ansvar for konsekvenserne af dansk import af soja og kød, herunder særlig den store import af sojaskrå til svineproduktionen. Størstedelen af den danske kød- og sojaimport fra Brasilien stammer fra områder, hvor producenter rydder skovområder og fortrænger oprindelige folk for at udvide landbrugsjorden. Rydning af skov til landbrugsjord har negative konsekvenser for biodiversiteten og klimaet. En ny rapport fra Verdens Skove, den norske organisation Regnskovfondet og den internationale organisation Mighty Earth konkluderer, at det ikke kan afvises, at en stor andel af den soja, som danske virksomheder importerer, kommer fra afskovede områder, hvorfor der er brug for, at regeringen sætter ind på området.

Det er mindretallets opfattelse, at et stop for import af kød og soja, der er produceret som følge af afskovning i Brasilien, vil øge importen af certificerede fremfor ikkecertificerede produkter og skubbe på for øget sporbarehed i forhold til de importerede varer. Det vil samtidig øge motivationen for at erstatte importeret protein med danskproducerede proteinkilder som eksempelvis græs og hestebønner, hvilket vil betyde mindre pres på verdens skove og mindre CO₂-udslip fra transporten. Et stop for import af soja, der er produceret som følge af afskovning, vil samtidig give en tiltrængt beskyttelse af forbrugerne, for hvem det i dag er næsten umuligt at tilgå information om, hvorvidt det kød, de køber, er produceret på bekostning af skov eller er opfostret på

soja, der er produceret som følge af afskovning. Et stop for import af kød og soja, der er produceret som følge af afskovning, vil samtidig være et klart signal til den brasilianske præsident, Jair Bolsonaro, om at stoppe støtten til afskovning, der sidste år førte til de katastrofalt store skovbrande i landet.

Den danske import af soja er al for stor, og importørerne har i sammenligning med andre lande ikke i tilstrækkelig grad omlagt til en mere ansvarlig import. Derfor er det mindretallets indstilling, at regeringen bør tage ansvar og handle på området for at være med til at sikre en mere ansvarlig og begrænset import, så Danmark på den måde tager ansvar for konsekvenserne af vores landbrugsproduktion. Samtidig bør der arbejdes for at reducere dyreholdet i Danmark, så husdyrene udelukkende kan fodres med dansk foder.

Mindretallet mener endvidere, at regeringen bør tage ansvar for den meget store drivhusgasudledning, der er forbundet med Danmarks import af soja til grisefoder fra Sydamerika, som Københavns Universitet netop har vist udleder over 6 mio. t, og mindretallet mener således, at der skal tages hånd om denne udledning, når der skal forhandles en klimahandlingsplan for landbruget, og at anbefalingerne fra Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren til reduktion af drivhusgasser ikke er dækkende, da disse anbefalinger ikke tager højde for drivhusgasudledningen fra sojaimporten. Mindretallet påpeger desuden, at det støtter anbefalinger fra Klimarådet om at indføre CO₂-afgifter på landbruget, og at disse CO₂-afgifter også skal omfatte importeret soja.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 25. oktober 2019 og var til 1. behandling den 12. december 2019. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 4 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 7 spørgsmål til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anders Kronborg (S) Anne Paulin (S) Bjarne Laustsen (S) Christian Rabjerg Madsen (S) Kasper Roug (S) nfm.

Malte Larsen (S) Mette Gjerskov (S) Troels Ravn (S) Zenia Stampe (RV) Rasmus Helveg Petersen (RV) Carl Valentin (SF)

Anne Valentina Berthelsen (SF) Signe Munk (SF) Søren Egge Rasmussen (EL) Mai Villadsen (EL) Susanne Zimmer (ALT)
Erling Bonnesen (V) Hans Christian Schmidt (V) Marie Bjerre (V) Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V)
Jacob Jensen (V) René Christensen (DF) fmd. Pia Kjærsgaard (DF) Lise Bech (DF) Mette Abildgaard (KF)
Orla Østerby (KF) Peter Seier Christensen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Nye Borgerlige (NB)	4		